

permittere conjugale vinculum solvi propter causam adulterii, & licentiam ad alias nuptias concedere; alio vero tempore id non concedere. Quis autem dicet id Ecclesiæ posse quod ipsa clare fatetur Evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ adversari? Quarto denique, quia Canon ille Tridentini Lutheranos, & Calvinistas ferit; at isti contra veram doctrinam matrimonii peccabant, non contra solam disciplinam: igitur Canon non ad disciplinam, sed ad doctrinam spectat.

23 Ad majorem hujus intricatissima questionis discussionem consuli possunt Scripturæ Interpretes, maxime in 19. Matthæi caput, ut Lyranus, Abulensis, Maldonatus, Jansenius, à Lapide, Tirus, Barradas, Menochius, Calmetus, alii; Theologi, in 4. Sentent. dist. 35. ut D. Thomas, S. Bonaventura, Scotus, Sotus, Estius, aliquie sexcenti; & Canonistæ in 4. Decretal. cap. *Ex parte*, extra, de sponsalib. & matrimon. & cap. *Gaudemus*, de divorcio, ut Telles, Reinffestuel, Van-Espen, Berardi, &c. Videantur etiam Sextus Senensis in Bibliotheca Sancta tom. 2. lib. 6. annot. 81. pag. 779. & nota Thomæ Milante ibid. pag. 782. Bellarminus, Frasenius, Clericatus, Tournely, Serry, Ledruin, Boucat, Gotti, Berti, aliquie innumeri, quorum nonnullos in indice sequenti, suo loco laudabimus.

INDEX CONCLUSIONUM

quæ ex singulis fere paragraphis secundæ partis Catechismi Concilii Tridentini possunt deduci, explicari, probari, defendi; cunctatis nonnullis Auctoriibus consuendis.

Caput primum de Sacramentis in genere habet 32. paragraphs.

Ex §. 1. ad ¶ 8.

PRIMA CONCLUSIO.

Parochi debent sepe docere fideles doctrinam Sacramentorum. Videantur Auctores citati in conclusione principi Catalogi primæ partis.

II. Conclusio: In administratione Sacramentorum nequit sequi opinio minus probabilis, reicta tuitiori. Vid. Auctores in primam thesim damnatam ab Innocentio XI. Madalena tom. 2. tyrocinii moralis pag. 242. Concina, & plures alii.

III. Sacramenti nomen nec recens est, nec ullo modo rejiciendum. Videatur quod de hac aliisque similibus vocibus afferunt D. Bonaventura in 1. dist. 26. dub. 1. Theophil. Raynaud. tom. 11. erot. 20. pag. 243. Lambertini tom. 2. de Beatificat. Sanct. lib. 2. cap. 28. n. 7. Berri tom. 3. lib. 30. cap. 1. prop. 1. in fine, pag. 169.

IV. Sacramentum recte ponitur in genere signi. Vid. D. Thomas 3. part. quæst. 60. art. 1. aliquie apud Castel. in 4. dist. 1. q. 1. Salmantenses Scholasticæ tom. 11. tract. 22. disput. 1. dub. 1. §. 2. num. 5; pag. 10. & Tom. II.

seq. & ex recentioribus Gotti tom. 3. in fol. tract. 4. q. 1. dub. 1. Concina tom. 8. dissert. 1. cap. 2. & innumeri alii.

V. Sacramentum recte definitur: *Signum rei sacre sacrificantis nos.* Vid. D. Thomas 3. p. q. 6o. art. 1. Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 22. disput. 1. dub. 3. §. 1. num. 53. pag. 37. Boucat tom. 6. part. 1. dissent. unic. art. 2. pag. 21. & alii passim.

VI. Sacraenta veteris, ac novae legis convenientia univoce in ratione Sacramenti. Vid. Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 22. disput. 1. dub. 4. §. 1. n. 67. pag. 45. Perrimezzii tomo, seu part. 6. pag. 15. Oppositum tenet Amort tom. 2. disput. 1. q. 5. pag. 20. Madalena tom. 2. Tyrociuii moralis pag. 27. & alii.

VII. Sacraenta nedum signa sunt, sed etiam causæ gratiæ. Vid. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 4. dub. 1. Madalena tom. 2. pag. 31. num. 75. Sayrus, & alii.

VIII. Circumcisio non solum data est ad distinguendum populum Iudaicum à Gentili, sed etiam ad delendum peccatum originale. Vid. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 4. dub. 5. §. 2. & seq. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 3. prop. 3. pag. 177. Calmet tom. 2. dissert. de effectibus circumcisioñis pag. 149. Contrarium opinari docitissimus Ledruin tom. 1. de re Sacramentaria lib. 2. q. 5. cap. 2. §. 1. & sequent.

IX. Circumcisio gratiam conferebat. Vid. Gotti supra cit. §. 4. n. 8. Berti lib. 30. cap. 19. in fine pag. 234. contra Ledruin ibid. §. 4.

X. Sacramentum semper esse debet aliquid sensibile. Vid. D. Thomas. 3. part. q. 6o. art. 4.

Ex §. 9. ad 14.

I. Conclusio: In statu innocentia non fuissent Sacraenta. Vid. D. Thomas 3. p. q. 61. art. 2. ejusque Interpretes ibidem. Ferrer in epitome tom. 4. tract. 6. disp. 1. dub. ultimo pag. 260. & alii.

II.

Conclusionum.

339

II. Licit in nullo statu fuerit simpliciter necessarium institui Sacraenta, fuit tamen valde conveniens post Adæ lapsum; sicque jam fuerunt in statu legis naturæ. Vid. D. Thomas 3. p. q. 61. art. 1. aliquie apud Castel in 4. dist. 1. q. 2. Salmanticenses Scolastici tom. 11. pag. 148. Gotti tom. 2. tract. 4. q. 1. dub. 3. Concina tom. 8. dissert. unica cap. 3. num. 5. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 2. circa medium. pag. 173.

III. In lege Mosaica fuerunt vera, & propria Sacraenta. Vid. D. Thomas 3. part. q. 61. art. 3. & alii quos citat Castel in 4. dist. 1. q. 4. Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 22. disp. 3. dub. 4. §. 1. & 2. pag. 162. & plurimi recentiores.

IV. Conveniens fuit institui Sacraenta in nova legi. Vid. D. Thom. 3. part. q. 61. art. 4. Ferrer tom. 4. pag. 260. Marchantius in horto Past. pag. 365. Ledruin tom. 1. de re Sacramentaria lib. 1. q. 3. cap. 1.

V. De ratione Sacramenti est significare gratiam non legalem tantum, sed vere sanctificantem animam. Vid. Serra in 3. part. D. Thom. q. 6o. art. 2. pag. 11. Sayrus, Salmanticenses Scholastici, & alii.

VI. Sacraenta novæ legis non unum tantum, sed plura significant. Vid. D. Thomas 3. part. q. 6o. art. 3. Serra ibidem, & alii passim.

VII. Sacraenta novæ legis sunt causa nedum moralis, sed etiam physica gratiæ. Vid. D. Thomas 3. p. q. 62. art. 1. aliquie quo citat Castel in 4. dist. 1. q. 6. Gonet tom. 5. disp. 3. art. 2. Salmanticens. Scholastici tom. 11. tract. 22. disput. 4. dub. 4. §. 1. num. 51. pag. 224. Boucat tom. 6. part. 1. dissert. unica art. 5. sect. 3. cap. 2. pag. 83. Madalena tom. 2. tract. 1. quast. 2. art. 2. pag. 34. n. 8o. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 4. dub. 3. Billuart tom. 3. part. 2. tract. de Sacram. in communis diss. 3. art. 2. Ferrer tom. 4. tract. 6. disp. 2. dub. 1. pag. 266. Ledruin tom. 1. lib. 1. q. 4. cap. 2. pag. 41. Concina tom. 8. pag. mihi 30. aliquie pene in-

Vv 2

nu-

numeris, contra plurimos alios extra D. Thomae Scholam. Hæc conclusio etiam clare deducitur ex §. 27. hujus capituli Catechismi, & ad plures alios potest extendi.

VIII. Sacraenta legis veteris, excepta circumcisione, solum moraliter, & ex opere operantis gratiam conferebant. Vid. D. Thomas 3. p. q. 62. art. 6. Gotti, & alii supra citati.

IX. Sacraenta novæ legis vere gratiam conferunt ex opere operato. Vid. Salmant. Scholast. tom. 11. tract. 22. disput. 4. dub. 1. §. 2. pag. 197. Boucat art. 5. sect. 3. cap. 1. pag. 74. Gotti tract. 4. dub. 2. Concina tom. 8. diss. unica cap. 8. num. 7. Billuart tom. 3. tract. de Sacramentis dissert. 3. art. 1. Ledruin tom. 1. lib. 1. quest. 4. cap. 1. §. 1. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 19. Chignoli part. 3. tom. 7. prop. 4. pag. 15.

X. Sacraenta novæ legis, dignitate, ac excellētia, vetera Sacraenta longissime superant. Vid. Gotti q. 1. dub. 2. Concina, Berti, & alii.

Ex §. 15. ad 22.

I. Conclusio: In omnibus Sacramentis novæ legis reperitur aliiquid gerens munus materiae, & aliiquid gerens munus formæ. Vid. D. Thomas 3. p. q. 60. art. 5. & 6. aliique apud Castel in 4. dist. 1. q. 3. Madalena tom. 2. pag. 11. num. 32. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 2. dub. 1. §. 2. n. 5. Serry tom. 4. tract. de Sacram. prælect. 2. pag. 155.

II. Probabilius est Christum determinasse omnes materias & formas Sacramentorum in specie atoma. Vid. Juueni dissent. 1. cap. 3. concil. 3. pag. 21. Ferrer tom. 4. tract. 6. disp. 1. dub. 3. pag. 250. Amort in Theolog. Electica tom. 2. disp. 2. q. 2. pag. 33. Concina tom. 8. lib. 1. cap. 4. num. 10. pag. 13. Collet in continuacione Tournelii tom. 4. cap. 2. punct. 2. pag. 147. Contrarium etiam probabile judicamus cum Gotti tom. 3. tract. 4. q. 2. dub. 2. §. 2. num. 7. & alii.

III.

III. Forma Sacramentorum non est verbum promissorium, neque concionatorium, sed consecratorium. Vid. Serry tom. 4. tract. de Sacram. prælect. 3. pag. 162. Boncat tom. 6. part. 1. art. 3. sect. 2. pag. 39. Gotti loc. supra cit. dub. 3. Concina ibid. num. 13. pag. 14. Cuniliati tom. 2. tract. 13. cap. 1. §. 2. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 11. pag. 197. & alii.

IV. Dam substantialiter corrumptur forma Sacramentorum, nullum efficitur Sacramentum. Vid. Gotti tract. 4. quæst. 2. dub. 2. §. 1. Berti lib. 30. cap. 12. pag. 200.

V. Ecclesia potuit ritus, & cæremonias in solemnis Sacramentorum administratione præscribere, ac re vera juste prescrispsit. Vid. Gotti tom. 3. tract. 4. quæst. 9. dub. 1. §. 1. Concina tom. 8. lib. 1. cap. 14. pag. 64. Berti lib. 30. cap. 23. pag. 241.

VI. Inter alios Ecclesia ritus hic sapienter est institutus, ut in Ecclesia Latina, latino idiomate Sacraenta solemniter administrentur. Vid. Gotti quæst. 9. dub. 1. §. 3. num. 7.

VII. Nemo potest absque peccato ritus ab Ecclesia constitutos immutare, aliosque inducere. Gotti ibid. dub. 2. §. 1.

VIII. Septem tantum sunt Sacraenta novæ legis. Vid. D. Thomas 3. p. q. 65. art. 1. aliique apud Castel in 4. dist. 2. q. 4. Salmanticenses Scholastici tom. 1. disput. 9. dub. 1. §. 1. pag. 436. Boucat tom. 6. part. 1. dissent. unica art. ultim. sect. 4. punct. 1. pag. 197. Ledruin tom. 1. lib. 1. q. 3. cap. 2. §. 1. Concina tom. 8. lib. 1. cap. 7. pag. 20. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 3. dub. 1. §. 2. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 5. pag. 184. Tournely, Colletus, Chignoli, & alii.

IX. Licit omnia Sacraenta sint in Ecclesia necessaria, non tamen singulis Christi fidelibus. Vid. D. Thomas 3. part. quæst. 65. art. 4. Berti lib. 30. cap. 7. pag. 191.

X. Sacraenta Ecclesie non sunt æqualis dignitatis, ac necessitatis. Vid. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 3. dub. 2. §. 2. Chignoli prop. 3. pag. 12.

Ex §. 23. ad 32.

I. Conclusio: Solus Christus est auctor immediatus Sacramentorum novæ legis. Vid. Salmanticenses Scholastici tom. 1. tract. 22. disput. 6. dub. 1. §. 1. pag. 334. Ferrer tom. 4. pag. 286. Gotti tom. 3. tract. 4. quest. 6. dub. unico. §. 2. num. 5. Ledruin tom. 1. lib. 1. q. 6. §. 1. conclus. 4. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 8. pag. 192. aliquip apud Castel in 4. dist. 2. q. 1.

II. Etsi Christus Dominus omnia nova legis Sacraenta instituerit, poterat tamen eorum institutionem committere cuilibet homini. Vid. D. Thom. 3. part. q. 64. art. 2. & 3. aliquip apud Castellum in 4. dist. 2. q. 2.

III. Ordinariorum Sacramentorum Ministri sunt soli homines viatores, extraordinarii vero possunt esse Angeli, & animæ justorum & corpore separatae. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 64. art. 4. & 7. Clericatus decis. 13. de Ordine num. 19. & seqq. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 7. dub. 1. Ledruin tom. 1. lib. 1. q. 7. cap. 1. §. 1. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 13. pag. 203.

IV. Nendum laici, sed etiam feminæ possunt ministrae aliquod Sacramentum. Vid. Auctores supra cit.

V. Ad valorem Sacramentorum requiritur in Minister intentio faciendi non solum ritum externum, sed etiam Sacramentum. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 64. art. 8. Boucat tom. 6. part. 1. dissert. unic. art. 6. sect. 2. cap. 2. Billuart. tom. 3. dissert. 5. art. 7. §. 2. pag. mihi 180. Ferrer tom. 4. tract. 6. disp. ultim. dub. 2. pag. 291. Berti lib. 30. cap. 16. pag. 211. Collet tom. 4. tract. de Sacramentis cap. 2. sect. 2. punct. 3. concl. 3. pag. 88. Hennus, Concina, Gotti, & alli, contra Contentorum, Jueninum, Serrium, Ledruinum, & alios præsertim Gallos.

VI. Ad valide administranda Sacraenta non requiritur fides, neque status gratiae. Vid. Ferrer tom. 4. pag. 301. Boucat tom. 6. part. 1. dissert. unic. art. 6. sect. 2. cap. 2. punct. 5. pag. 168. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 7. dub. 5. & 6. ac tract. 5. de baptismo. q. 4. dub. 3. ubi fuse agit de Cypriano, & alilis. Ledruin tom. 1. lib. 1. q. 7. cap. 2. sect. 1. §. 1. & seq. à pag. mihi 67. & sect. 2. §. 1. seq. pag. 91. contra Donatistas. Berti, & alii.

VII. Qui Sacramentum administrat in peccato mortali, lethaler peccat, nisi sit in casu necessitatis recipiendi baptismum. Vid. Ferrer tom. 4. pag. 305. Gotti tom. 3. tract. 4. q. 7. dub. 7. Berti tom. 3. lib. 30. cap. 14. prop. 2. pag. 209. aliquip sexcenti.

VIII. Administrans Eucharistiam, vel exercens Subdiaconatus officium in statu peccati mortalis, lethaler peccat. Vid. Berti ubi supra pag. 210. Ferraris in Bibliotheca verbo *Minister*, & alii.

IX. Sacraenta novæ legis sunt causa nedum moralis, sed etiam physica gratiae. Vid. supra concl. 7. ex §. 9. ad 14.

X. Gratia Sacramentalis aliquid addit super gratiam virtutum, ac donorum. Vid. D. Thomas 3. part. q. 62. art. 2. Salmanticenses, & alii.

XI. Sacraenta legis veteris non conferabant gratiam ex opere operato. Vid. D. Thomas 3. p. quest. 62. art. 6. Sotus in 4. dist. 1. q. 3. art. 2. & alii.

XII. Tria novæ legis Sacraenta imprimit characterem, & iterari non possunt; nempe Baptismus, Confirmatio, & Ordo. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 63. art. 6. Gotti tom. 3. tract. 4. quest. 5. dub. 1. & sequentibus. Chignoli prop. 5. pag. 21. & plurimi alii.

Caput secundum *de Sacramento Baptismi*
habet 76. paragraphos.

Ex §. 1. ad 11.

I. Conclusio: Parochi debent frequenter instruere populum doctrina Sacramenti Baptismatis. Vid. Marchantius in horto Pastorum, Señeri, Canterus, & alii citati in prima concl. Indicis primæ partis.

II. Cum Baptismus repræsentet mortem, sepulturam, & resurrectionem Christi; & uberrimam Spiritus Sancti gratiam conferat, rectissime olim Sabbato Paschæ, ac Pentecostes administrabatur. Vid. Cabasutius in notitia hist. Ecclesiastica dissert. 4. pag. 29. & alii.

III. Baptismi nomen proprie ablationem significat, eti translative designat etiam alia. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 66. art. 1. aliquie apud Castel in 4. dist. 3. q. 1. & plurimi recentiores.

IV. Baptismi Sacramentum rectissime multis nominibus insignitur. Vid. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 1. §. 1. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 1. pag. 249. Selvagius lib. 3. antiquit. Christi cap. 1. §. 1. & alii.

V. Baptismus sic optime definitur à Catechismo: *Sacramentum regenerationis per aquam in verbo*. Vid. Ferrer tom. 4. tract. 7. disput. 1. dub. 1. pag. 316. num. 647. Juenin dissert. 2. q. 2. pag. 105.

VI. Materia remota Sacramenti Baptismatis est sola aqua naturalis sive maris sit, sive fluminis, sive aliunde. Vid. D. Thomas 3. part. q. 66. art. 3. aliquie apud Castel in 4. dist. 3. q. 3. Serry tom. 4. praelect. 7. pag. 193. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 2. cap. 1. §. 2. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 4. pag. 260. aliquie innumeri.

VII. Aqua rosacea non est materia valida Sacramenti Baptismi. Vid. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 5. §. 2. pag. 263. Feijoô tom. 2. epist. 27. n. 18. respondens Josepho Antonio Rodriguez Cisterciensi. Sed vid. etiam

etiani hujus apologia in fine tom. 2. novi aspectus.

VIII. In Baptismo solemni aqua debet esse benedicta juxta Ecclesiae ritum. Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. quest. 1. dub. 5. §. 2. num. 9. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 4. prop. 2. pag. 262.

Ex §. 12. ad 19.

I. Conclusio: Expedit omnes, etiam laicos, scire formam Sacramenti Baptismi, præsertim Medicos, Chirurgos, & Obstetrics, ut in casu necessitatis valeant baptizare infantes. Vid. Marchantius in horto Pastorum pag. 392. Cangiamila in embryolog. sac. lib. 4. cap. 6. §. 6.

II. Hæc est conveniens forma Sacramenti Baptismi apud Latinos: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*. Vid. D. Thomas 3. part. q. 66. art. 5. aliquie apud Castel in 4. dist. 3. quest. 2. & in numeri recentiores.

III. Ad valorem Sacramenti Baptismi exprimi debent persona baptizans, ea quæ baptizatur, exercitium baptizandi, & invocatio trium personarum Sanctissimæ Trinitatis. Vid. D. Thomas aliquie supra citati, & qui confutatur thesim 27. damnatam ab Alexandro VIII. Viva, Milante, &c. Serry tom. 4. praelect. 8. & 9. à pag. 199. Juenin dissert. 2. quest. 4. cap. 3. art. 2. pag. 129.

IV. Non valet Baptismus in nomine Genitoris, & Geniti, & Spirati. Vid. Gonet tom. 5. disput. 1. de baptismio art. 3. concl. 2. Sylvius in 3. p. q. 66. art. 5. Gotti, Billuart, Collet, &c.

V. Valida est forma Baptismi Græcorum, his verbis: *Baptizatur Servus Christi N. in nomine Patris, &c.* Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 1. dub. 6. §. 1. n. 4. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 8. prop. 2. pag. 269. Collet in continuat. Tournelii tom. 4. cap. 4. art. 3. pag. 320. Boucat tom. 7. dissert. 1. art. 7. sect. 1. conclus. 3. pag. 24.

Tom. II.

VII. Probabile est Apostolos aliquando baptizasse in solo Christi nomine. Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 1. dub. 7. §. 4. num. 19. Frassen, Orsi & plures alii.

VIII. Probabilius est Apostolos numquam baptizasse in solo Christi nomine, omissa expressione trium Personarum Sanctissime Trinitatis. Vid. Mabillonius nota in epist. 403. Div. Bernardi. Calmetus dissert. 2. in act. Apostolorum. Harduinus dissert. recussa in Thesauro Theologico tom. 10. part. 1. opusc. 4. pag. 95. Natalis Alexandr. sacerdot. 111. dissert. 13. Selvagius lib. 3. cap. 1. §. 5. cap. 7. Serry tom. 4. praelect. 10. pag. 210. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 3. cap. 2. pag. 147. & plures alii.

VIII. Materia proxima Sacramenti Baptismi est ablution exterior, sive fiat per aspersionem, sive per infusionem. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 66. art. 8. aliique apud Castel in 4. dist. 3. q. 5. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 1. dub. 4. §. 2. & alii.

IX. Valet Baptismus per immersionem ex qua non sequatur emersio. Vid. Sylvius in 3. p. q. 66. art. 7. Perrimezzi part. 6. dissert. 341. pag. 361. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 1. dub. 5. §. 2. num. 15. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 7. pag. 268.

X. Ablutio baptismalis adhiberi debet in capite; si autem in casu necessitatis solum abluatur manus, aut pes, debet sub conditione reiterari Baptismus. Vid. Gotti ubi supra §. 2. num. 13. & alii.

Ex §. 20. ad 30.

I. Conclusio: Baptismus fuit à Christo Domino institutus quando baptizatus est in Jordane. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 66. art. 2. & alii quos cirat Castel in 4. dist. 3. q. 5. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 3. dub. 1. §. 3. num. 12. Madalena tom. 2. pag. 163. Berti tom. 3. pag. 257.

II. Conveniens fuit Christum baptizari à Joanne. Vid.

Vid. D. Thomas 3. p. q. 39. art. 1. & 2. Medina, Sárez, Sylvius, aliquie ibidem.

III. Baptizato Christo, Coeli convenienter aperti sunt, & Spiritus Sanctus in columba specie super ipsum descendit. Vid. D. Thomas 3. p. q. 39. art. 5. & 6.

IV. Lex Baptismi obligare cœpit post resurrectionem Christi, dum dictum est Apostolis: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, &c.* Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 3. dub. 2. §. 2. num. 7.

V. Episcopi, & Sacerdotes sunt ministri ordinarii, quibus ex officio competit solemniter baptizare. Vid. D. Thomas 3. part. q. 67. art. 1. & 2. Ferrer tom. 4. tract. 7. disp. 1. dub. 2. pag. 323. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 8. cap. 1. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 4. dub. 1. §. 1. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 11. pag. 279.

VI. Diaconi possunt solemniter administrare baptisma cum facultate Episcopi, vel Sacerdotis. Vid. Gotti loci cit. §. 2. & alii.

VII. Sacramentum Baptismi in casu necessitatis administrari potest à quolibet sive viro, sive femina, sive Judeo, heretico, aut excommunicato, dummodo materiam, formam, & intentionem adhibeat. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 67. art. 3. 4 & 5. Serry tom. 4. praelect. 17. pag. 247. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 8. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 4. dub. 2. Madalena tom. 2. pag. 163. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 11. pag. 282. & cap. 14. pag. 303. aliique apud Castel in 4. dist. 5. quest. 1.

VIII. In administratione Baptismi servandus est Ordo. Vid. Antoine tract. de baptismo q. 8. Cuniliati tom. 2. tract. 14. cap. 1. §. 4. Guerrero, & alii passim.

IX. In Baptismo solemni adhiberi debent Patrini. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 67. art. 7. aliique apud Castel in 4. dist. 6. q. 5. Serry tom. 4. praelect. 27. pag. 314. Gotti q. 4. dub. 5. §. 1. Berti lib. 31. cap. ultimo pag. 327. Madalena tom. 2. num. 319. pag. 192. Clericatus decisione 27. de baptismō.

X. Baptizans & Patrini contrahunt spiritualem cognitionem cum Baptizato, hujusque parentibus, ex qua oritur impedimentum dirimens matrimonium. Vid. Theologi quos citat Castel in 4. dist. 42. q. 1. & alii plures.

XI. Patrini debent filium spiritualem instruere in rebus fidei, si parentes naturales instructionem omittant. Vid. D. Thomas 3. p. quest. 67. art. 8. Clericatus decisione 27.

XII. Patres nequeunt esse Patrini respectu filiorum, nec heretici, aliquie infideles. Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 4. dub. 5. §. 3. num. 10.

XIII. Sapienter cautum est, ut non adhibeantur nisi ad summum duo patrini. Vid. Gotti, Berti, Colletus, & alii passim.

Ex §. 31. ad 40.

I. Conclusio: Sacramentum baptismi necessarium est necessitate mediis, ad salutem, etiam pueris patrum fidelium. Vid. D. Thomas 3. p. q. 68. art. 1. Juenin tom. 1. dissert. 2. q. 9. cap. 2. Ledruin tom. 1. lib. 2. quest. 6. cap. 1. §. 2. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 5. dub. 1. §. 2. Chignoli part. 3. tom. 7. proposit. 4. de baptismo pag. 65. Berti, Tournely, Colletus, alii.

II. Adulti sine baptismo, vel ejus voto, nequeunt consequi salutem aeternam. Vid. supra citati, aliquie apud Castellum in 4. dist. 1. q. 2.

III. Baptismus suppleri potest propter martyrium, tam adultis, quam parvulis. Vid. D. Thomas 2. 2. q. 114. art. 1. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 4. q. 4. Gotti, Berti, alii.

IV. Valide, & licite baptizantur infantes. Vid. D. Thom. 3. p. q. 68. art. 9. Juenin tom. 1. dissert. 2. q. 7. cap. 1. art. 1. & 2. Serry tom. 4. Praelect. 18. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 6. cap. 2. §. 1. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 5. dub. 3. §. 2. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 16.

XVI. Selvagius lib. 3. antiquit. Christ. cap. 2. §. 6. alii que innumer. Quod etiam ex Protestantibus magno eruditonis apparatu probant Vossius, Binghamus, Wallus, & alii contra Anabaptistas.

V. Pueri in utero matris omnino clausi nequeunt baptizari. Vid. D. Thomas 3. p. q. 68. art. 11. & aliquie quos citat Castel in 4. dist. 6. q. 3. Serry tom. 4. praelect. 19. pag. 259. Gotti tract. 5. q. 5. dub. 4. & alii apud Bened. XIV. lib. 7. de Synodo Diocesis. cap. 5. Consultant etiam Franciscus Emmanuel Cangiamila in embryologia sacra, lib. 3. cap. 6. & seq. nuper hispanice versa; atque Antonius Josephus Rodriguez in novo aspectu, ubi plura scitu digna invenientur ad proxim.

VI. Infidelium pueri nequeunt, invitis parentibus, baptizari, nisi in articulo mortis. Vid. D. Thomas 2. 2. q. 10. art. 2. & 3. part. q. 68. art. 10. aliquie apud Castel in 4. dist. 5. q. 7. Serry tom. 4. in vindicione cap. 21. pag. 469. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 6. cap. 3. §. 2. Boucat tom. 7. dissert. 1. art. 10. sect. 1. Clericatus decis. 42. de baptismo. Perrimezzi part. 6. dissert. 347. Gotti tract. 5. q. 5. dub. 5. Berti lib. 31. cap. 17. Magdalena tom. 2. pag. 177. Cabades tom. 3. lib. 9. cap. 6. pag. 364. ubi plura tradit ad rem.

VII. Baptismus etiam pueris gratiam, & virtutes confert ex opere operato. Vid. Div. Thomas 3. part. quest. 69. art. 6.

VIII. Baptismus non est pueris differendus. Vid. D. Thomas 3. part. q. 68. art. 3.

IX. Adulti non debent statim ad baptismum admitti; sed postquam veram ostenderint animi voluntatem, & satis instructi fuerint in rebus fidei. Vid. Gotti tract. 5. q. 5. dub. 2. §. 2. & 3. Berti tom. 3. lib. 31. cap. 21. pag. 316. Boucat tom. 7. dissert. 1. art. 10. sect. 3. punct. 2. §. 2. pag. 69.

X. Adulti non debent differre baptismum usque ad finem vite. Vid. Gotti ubi supra §. 1.

XI. In adultis aliqua dispositiones sunt necessariae ad recipiendum baptismum. Vid. D. Thomas 3. part. q. 68. art. 7. & alii quos citat Castel in 4. dist. 4. q. 1. Juenin tom. 1. dissert. 2. quest. 7. cap. 2. art. 3. pag. 208.

XII. Amentes, & furiosi qui habuerant lucida intervalla, si dum erant sui compotes baptismum suscipere voluerunt, licet postea in insaniam inciderint, sunt baptizandi. Vid. D. Thomas 3. part. q. 68. art. 12. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 5. dub. 6.

XIII. Ad baptismum requiritur in adultis intentio, fides, & dolor de peccatis præteritis. Vid. D. Thomas 3. p. q. 68. art. 7. & 8.

Ex §. 41. ad 53.

I. Conclusio: Baptismus est causa instrumentalis non solum moralis, sed & physica gratiæ. Vid. concl. 7. ex §. 9. ad 14. cap. 1.

II. Primus baptismi effectus est gratia justificans, quia homo fit justus iustitia in anima ejus infusa, & intrinsecus inhærente. Vid. Ledruin tom. 1. lib. 2. q. 4. cap. 30. §. 1. pag. 161. editionis Veneta anni 1756. duobus tomis in folio, & alii passim.

III. Peccatum originale, ac omnia personalia per baptismum vere delentur, & non solum teguntur. Vid. Juenin tom. 1. dissertat. 2. quest. 8. cap. 1. art. 1. Gotti tom. 3. tract. 5. quest. 6. dub. 2. §. 2. Ledruin lib. 2. q. 4. cap. 1. §. 2. Div. Thomas 1. 2. q. 113. art. 1. Ferrer tom. 3. tract. 4. dub. 1. pag. 259. & alii agentes de justificatione impii, quos etiam citavimus in indice tom. 1. cap. 11. de decimo art. Symboli, seu de remissione peccatorum.

IV. Per baptismum liberatur homo ab omni reatu peccati. Vid. D. Thomas 3. part. q. 69. art. 2. Serry tom. 4. prælect. 26. pag. 306. & plures alii.

V. Peccatoribus baptizatis non sunt imponenda ope-

opera satisfactoria. Vid. Div. Thomas 3. part. q. 68. art. 5.

VI. Per baptismum auferri non debent præsentis vita incommoda, sed ad maius meritum relinquenda. Vid. D. Thomas 3. part. q. 69. art. 3. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 6. dub. 2. §. 3.

VII. Per baptismum non remittuntur poenæ civiles, laudanda tamen est Principum pietas, qui sotibus baptizatis poenas remittunt. Vid. D. Thomas 3. p. q. 69. art. 2. ad 2. & alii.

VIII. Nendum gratia, sed & virtutes baptizatis plenissime conferuntur. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 69. art. 4.

IX. Baptismo convenienter attribuuntur quidam actus virtutum, scilicet incorporatio ad Christum, illuminatio, & fecundatio. Vid. D. Thomas 3. part. q. 69. art. 5.

X. Baptismus facte susceptus, recedente fictione, ex opere operato suum producit effectum. Vid. D. Thomas 3. part. q. 69. art. 9. & 10. Alique quos citat Castel in 4. dist. 4. q. 3. Juenin dissert. 2. q. 8. op. 5. art. 1. pag. 231. & innumeri recentiores.

Ex §. 54. ad 62.

I. Conclusio: In Sacramento baptismatis imprimetur character. Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 6. dub. 1. & alii passim.

II. Baptismi Sacramentum iterari non potest. Vid. D. Thomas 3. part. q. 66. art. 9. alii que citat Castel in 4. dist. 6. q. 1. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 1. dub. 8. §. 2. & alii.

III. Expositus de quo dubitatur an sit baptizatus, baptizari debet sub conditione. Vid. Benedict. XIV. lib. 7. de Synodo cap. 6. maxime à num. 5.

IV. Per Sacramentum baptismi aperiuntur credentibus regna Cœlorum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 69. art.

7. Boucat tom. 7. dissert. 1. art. 11. pag. 72.
- V. Baptismatis Sacramentum fuit a Christo Domino institutum quando baptizatus est in Jordane. Vid. r. concl. ex §. 20. ad 30. hujus capituli.
- VI. Dum in baptismate Christi Coeli dicuntur aperi-
ti, non intelligi debet coelestia corpora fuisse divisa,
sed in supra aëris regione veluti quedam hiatum
apparuisse, quo magna lux visa est. Vid. D. Thomas
3. p. q. 30. art. 5.
- VII. Baptismus in pueris aequalem producit effe-
ctum; in adultis vero juxta majorem dispositionem
subjecti, majorem gratiam conferit. Vid. D. Thomas
3. p. q. 69. art. 8.
- VIII. Ecclesia convenienter utitur ceremoniis in
baptismo solemnii adhiberi solitis. Vid. D. Thomas
3. p. q. 66. art. 10. Marchantius in horto Pastorum
pag. 402. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 7. dub. 1. &c 2.
Clericatus decisione 45.
- IX. Potuit Ecclesia ritus, & ceremonias in bapti-
smi, & aliorum Sacramentorum solemnii administra-
tione prescribere, atque sub gravi culpa injungere. Vid.
Gotti tom. 3. tract. 4. q. 9. dub. 1. & 2. Concina tom.
8. lib. 1. cap. 14. Berti, & alii.
- X. Mos benedicendi aquam in fontibus baptismali-
bus, non recens est, sed antiquissimus, & veneran-
dus. Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 7. dub. 2. §. 2. n. 5.
Concina tom. 8. lib. 2. dissert. 1. cap. 2. Berti tom. 3.
lib. 31. cap. 4. proposit. 2. pag. 262. Benedictus XIV.
Institutione prima editiones latinae.
- Ex §. 63. ad 76. & ultimum.

- I. Conclusio: Adulti antequam baptizentur instrui-
debet in rebus fidei. Vid. D. Thomas 3. p. q. 71. art.
1. Boucat tom. 7. dissert. 1. art. 10. sect. 3. punct. 2.
§. 2. pag. 69. & alii passim.

II.

- II. Exorcismus præcedere debet baptismum. Vid.
D. Thomas 3. p. q. 71. art. 2.
- III. Catechizare, ac exorcizare pertinet ad officium
Sacerdotis. Vid. D. Thomas 3. p. q. 71. art. 4.
- IV. Ritus applicandi salem, signum Crucis, sali-
vam, insufflationes, & alia quæ præscribit Rituale
Romanum, illis qui baptizantur, est antiquissimus, ac
observandus. Vid. Gotti tom. 3. tract. 5. q. 7. dub. 1.
& 2. Berti tom. 3. lib. 31. cap. ultimo. Ledruin tom. 1.
lib. 2. q. 9. Clericat. decisione 45.
- V. Ad baptismum requiruntur in adultis intentio,
fides, & dolor de peccatis præteritis. Vid. concl. 13.
ex §. 31. ad 40. hujus capituli.
- VI. Abrenunciatio Satanæ, & alia quæ promittun-
tur a baptizandis, observanda sunt tamquam vota.
Vid. Concina tom. 8. dissert. 1. de baptismō cap. 17.
num. 8. pag. 114. Marchantius pag. 405.
- VII. Baptizandis imponendum est nomen alicujus
Sancti, vel Sanctæ, cuius virtus, & sanctitas sit ab
Ecclesia declarata. Vid. Berti tom. 3. lib. 31. cap. ult.
pag. 327. Selvagius lib. 3. antiquit. Ecclesiastic. cap. 5.
§. 6. Serry tom. 4. prælect. 28. pag. 318. Ledruin tom.
1. lib. 2. q. 9. cap. 1. §. 3. qla. 5. pag. 220. Etsi Cleri-
cum act. 1. decis. 44. de baptismō n. 4. solum merum
esse consilium judicet, non vero grave præceptum.
- VIII. Fideles sedulo curare debent integrum custo-
dire baptismum. Vid. supra concl. 6.

Caput tertium de Sacramento Confirmationis habet 26. paragraphos.

Ex §. 1. ad 10.

- I. Conclusio: Fideles ignorare non debent virtu-
tem Sacramenti Confirmationis. Vid. Berti, tom. 4. lib.
32. cap. 8. §. 5. pag. 30.
- II. Confirmationis est verum novæ legis Sacramentum,
Tom. II.

Yy

&

& baptismō distinctum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 72. art. 1. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 7. q. 1. Ex recentioribus, Serry tom. 5. tract. de confirm. praelect. 2. pag. 24. Boucat tom. 6. part. 2. dissert. 2. art. unico pag. 247. Gotti tom. 3. tract. 6. q. 1. dub. 1. §. 2. Barthol. Durand. lib. 4. fidei vindicatæ art. 33. pag. 515. Berti tom. 3. lib. 32. cap. 2. Ledruin tom. 1. lib. 3. q. 1. cap. 1. pag. 294. & infra q. 2. §. 1. Concina tom. 8. dissert. 2. cap. 1. pag. 116. Chignoli part. 3. tom. 3. proposit. 1. & sequent. à pag. 87.

III. Sacramentum Confirmationis fuit immediate institutum à Christo. Vid. Berti lib. 32. cap. 3. Concina tom. 8. diss. 2. cap. 4.

IV. Probabile est Christum instituisse Confirmationis Sacramentum in nocte Coenæ. Vid. D. Thomas 3. part. q. 72. art. 1. Sotus in 4. dist. 7. art. 2. Marchantius in horto pastorum pag. 406. Suarez, Frassen, Clericatus, &c. Alter opinantur Collet tom. 5. cap. 2. concl. 2. pag. 24. Berti lib. 32. cap. 3. & alii dicentes hoc Sacramentum fuisse institutum post resurrectionem Christi, ut jam notavimus in fine praelect. 7. pag. 99.

V. Materia remota Sacramenti Confirmationis est oleum olivarum, & balsamum ab Episcopo consecratum. Vid. D. Thomas 3. part. q. 72. art. 2. & alii à Castello citati in 4. dist. 7. q. 4. Ferrer tom. 4. tract. 7. disp. 2. dub. 1. pag. 337. Clericatus tom. 1. decis. 54.

VI. Probabilius est balsamum admiscendum esse oleo ad Confirmationem, necessitate Sacramenti. Vid. Berti lib. 32. cap. 5. §. 3. Concina tom. 8. pag. 223. num. 12. Contrarium opinantur Gonetus, Madalena, Gotti, & alii.

VII. Chrisma ab Episcopo consecratum necessarium est necessitate Sacramenti. Vid. D. Thomas 3. p. q. 72. art. 3. Michaël à S. Josepho in Bibliographia critica tom. 1. verbo *Antonellus*, pag. 252.

VIII. Chrisma Confirmationis, etiam ex Summi Pon-

Pontificis dispensatione fieri nequit à simplici Sacerdote. Vid. Benedict. XIV. lib. 1. de fest. Domini cap. 6. in feria 5. Majoris Hebdomadæ. Suarez, Sylvius, Gonetus, Madalena, & alii. Contrarium tenet Concina, Gotti, & alii quos citat idem Benedict. XIV. lib. 7. de Synodo Diocesana cap. 8.

IX. Materia proxima, & adæquata Sacramenti Confirmationis est impositio manuum cum chrismatis unctione. Vid. Concina tom. 8. dissert. 2. cap. 2. Ledruin tom. 1. lib. 3. q. 3. cap. 1. Gotti tom. 3. tract. 6. q. 1. dub. 2. §. 2. n. 5. Berti lib. 32. cap. 4. Madalena tom. 2. n. 341. pag. 208. aliquie apud Castel in 4. dist. 7. quæst. 4.

Ex §. 11. ad 19.

I. Conclusio: Forma Sacramenti Confirmationis apud Latinos est: *Signo te signo crucis*, &c. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 72. art. 4. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 7. q. 3. Berti tom. 4. lib. 32. cap. 6. prop. 2. Madalena tom. 2. tract. 2. quæst. 2. art. 5. pag. 212. Clericatus tom. 1. decis. 55. & alii.

II. Minister ordinarius Sacramenti Confirmationis est solus Episcopus. Vid. D. Thomas 3. p. q. 72. art. 11. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 7. quæst. 6. Serry tom. 5. prælect. 8. pag. 50. Clericatus decis. 57. Gotti tract. 6. q. 2. dub. 1. §. 2. Concina tom. 8. dissert. 2. cap. 4. q. 1. num. 4. pag. 126. Berti lib. 32. cap. 7. Selvagus lib. 3. cap. 7. §. 4. Madalena tom. 2. num. 354. pag. 219. Chignoli part. 3. tom. 7. proposit. 4. pag. 99.

III. Quilibet Sacerdos ex dispensatione Summi Pontificis potest esse minister extraordinarius Confirmationis. Vid. supra citati. Benedict. XIV. lib. 7. de Synodo cap. 7. n. 4. Ferrer tom. 4. pag. 343. Contrarium tenet Serry tom. 5. prælect. 9. pag. 54.

IV. Episcopi nequeunt Presbyteris tribuere facultatem ministrandi Sacramentum Confirmationis. Vid. Be-

nedict. XIV. lib. 7. de Synodo Dioecesana cap. 8. n. 4.

V. In Sacramento Confirmationis adhiberi debent Patrini. Vid. D. Thomas 3. part. q. 72. art. 10. Berti lib. 32. cap. 10. Clericat. decis. 59. & plures alii.

VI. Etsi Sacramentum Confirmationis non sit necessarium necessitate medii, est tamen necessarium necessitate praecepti divini, & Ecclesiastici. Vid. Concina tom. 8. diss. 2. cap. 6. pag. 132. Berti lib. 32. cap. 8. §. 8. pag. 31.

VII. Omittens Confirmationem recipere graviter peccat. Vid. Gotti tom. 3. tract. 6. q. 3. dub. 4. §. 1. n. 6. Berti lib. 32. cap. 8. §. 8. & seq. Clericat. decis. 60. num. 13. & 14.

VIII. Sacramentum Confirmationis convenienter administratur habentibus rationis usum, conferri tamen potest pueris dum adest rationabilis causa. Vid. Benedictus XIV. lib. 7. de Synodo Dioecesana cap. 10. n. 6. & seq. ubi Rituale cum Catechismo conciliatur. Gotti q. 2. dub. 2. §. 2. num. 5. Berti lib. 32. cap. 8. §. 3. Concina cap. 5. q. 2. pag. 128.

IX. Qui confirmandus est, si aliquo peccato coquinatur, prius confiteri debet. Vid. Concina tom. 8. cap. 5. q. 4. num. 4. Berti lib. 32. cap. 8. §. 5.

Ex §. 20. ad 26. & ultimum.

I. Conclusio: Per Sacramentum Confirmationis producitur gratia gratum faciens. Vid. D. Thom. 3. p. q. 72. art. 7. Gotti tom. 3. tract. 6. q. 3. dub. 3.

II. Confirmation est res distincta à Catechesi. Vid. Ledruin, Berti, & ali citati concl. 2. ex §. 1. ad 10.

III. Per Confirmationem imprimitur character. Vid. D. Thomas 3. p. q. 72. art. 5. Gotti q. 3. dub. 2. Berti lib. 32. cap. 9. Clericat. decis. 58.

IV. Confirmationis Sacramentum recte adhibetur in fronte. Vid. D. Thomas 3. p. q. 72. art. 9. Berti lib. 32. cap. 10. pag. 39. & seq.

V. Licit olim Sacramentum Confirmationis administraretur in Sabbato Pasche, ac Pentecostes; potest quovis tempore administrari. Vid. Cabasutius in notit. Ecclesiast. Historia. dissert. 4. pag. 29. Berti lib. 32. cap. 8. §. 7. in fine.

VI. Convenienter est ritus, & ceremonia in administratione Sacramenti Confirmationis. Vid. D. Thomas 3. p. q. 72. art. 12. Berti lib. 32. cap. 10. in fine. Gotti, Ledruin, Juemin, &c.

Caput quartum de admirabili Eucharistiae Sacramento habet 81. paragraphos.

Ex §. 1. ad 9.

I. Conclusio: Sacramentum Eucharistiae potissimum est infer omnia Ecclesiae Sacraenta, multisque rationibus à Christo Domino institutum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 65. art. 3. Gotti tom. 3. tract. 7. q. 1. dub. 1. §. 1. n. 8. Gonetus, atque Tournely in prefatione ad tractatum de Eucharistia, & innumeri alii; sed maxime Conteson tom. 4. lib. 11. part. 2. diss. 3. cap. 1. spec. 1. pag. 136. edit. Augustæ Taurinorum anno 1770.

II. Sacramentum Eucharistiae fuit convenienter institutum in nocte Coenæ. Vid. D. Thomas 3. p. q. 73. art. 5. Gotti q. 1. dub. 4. §. 3. Berti lib. 32. cap. 1. proposit. 4. aliquie quos citat Castel in 4. distinct. 8. quæst. 5.

III. Eucharistiae Sacramentum recte multis nominibus appellatur, quorum præcipua sunt *Eucharistia*, *Communio*, *Viaticum*, & *Cana*. Vid. D. Thomas 3. p. q. 73. art. 4. Theophilus Raynaudus tom. 6. sect. 5. pag. 191. & seq. Contenson, Tournely, Perrimezzi, & alii.

IV. Christus, quo passus est anno, celebravit passa legale, ac instituit Eucharistiam luna 14. Martii de-

desinente, hoc est feria 5. ad vesperam. Vid. Suarez tom. 2. in 3. p. disput. 4. sect. 3. pag. 407. Juenin tom. 2. dissert. 4. q. 2. cap. 1. art. 4. §. 1. pag. 10. & seqq. Perrimezzi part. 4. dissert. 239. Sandini in vit. Christi cap. 12. Bened. XIV. lib. 1. de fest. Domini. cap. 6. num. 6. Gotti tom. 3. tract. 7. q. 1. dub. 4. §. 2. n. 8. Berti lib. 33. cap. 1. proposit. 3. Billuart tom. 3. diss. 2. de Eucharist. art. 3. & plurimi alii.

V. Ad licite conficiendum, aut sumendum Eucharistiae Sacramentum, extra casum necessitatis, requiritur jejunium naturale, licet Christus illud instituerit post Coenam ultimam. Vid. D. Thomas 3. p. q. 80. art. 8. Gotti q. 4. dub. 3. §. 2. num. 11. Berti lib. 33. cap. 17. §. 1. & plures alii. Hac thesis etiam pertinet ad §. 58. hujus capituli.

VI. Eucharistia est verum Ecclesiae Sacramentum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 73. art. 1. Gotti tract. 7. q. 1. Ledruin, Tournely, Colletus, Berti, & alii.

VII. Sacramentum Eucharistiae consistit in speciebus consecratis continentibus corpus & sanguinem Christi. Vid. D. Thomas, aliquo quos citat Castel in 4. dist. 8. q. 1. Gonet tom. 5. tract. 4. q. 2. art. 5. §. 1. Ferrer tom. 4. disput. 3. dub. 1. pag. 350. n. 719. Gotti, Billuart, alii.

VIII. Eucharistia est adoranda cultu latræ. Vid. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. cap. 1. speculat. 3. pag. 94. Juenin tom. 2. dissert. 4. q. 4. cap. 2. art. 1. §. 1. & seqq. pag. 203. Salmanticenses morales tom. 5. pag. 338. num. 10. Gotti tract. 7. q. 3. dub. 5. §. 2. Berti lib. 33. cap. 12. theorem. 1. Ledruin, Tournely, Colletus, &c.

IX. Species Eucharistiae sunt vera accidentia existentia sine subjecto substantiali. Vid. D. Thomas 3. p. q. 77. art. 1. & 2. aliquo quos citat Castel in 4. dist. 12. q. 1. Theophilus Raynaudus tom. 6. in exuvii panis, & vini pag. 419. Boucat tom. 6. part. 2. dissert. 3. art.

3. sect. 2. pag. 421. Amort tom. 2. Theolog. Eclect. in fine disput. 4. à pag. 71. usque ad 98. Gotti tom. 3. tract. 7. q. 3. dub. 4. §. 1. Billuart tom. 3. dissent. 1. de Euch. art. 6. §. 2. Arnu tom. 2. clipei philosoph. Thomista q. 6. log. cap. 3. Ferrari tom. 1. philosoph. pag. 300. & maxime tom. 2. disput. 4. q. 1. à pag. 141. usque ad 200. Joannes Briz in mundo Aristotelico restituot tom. 1. tract. 2. à pag. 129. usque ad 273. sed maxime 199. num. 74. & seq. Roselli tom. 5. philosoph. q. 10. art. 2. pag. 208. Piccinardi, aliquo innumeris contra recentiores philosophos extra Peripat. deambulantes.

X. Eucharistia Sacramentum non consistit in usu, sed in re permanente. Vid. Contenson lib. 11. part. 2. cap. 1. spec. 3. pag. 92. Juenin tom. 2. dissent. 4. q. 4. art. 2. pag. 212. Boucat tom. 6. p. 2. dissent. 3. art. 3. sect. 1. pag. 412. Gotti tom. 3. tract. 7. q. 3. dub. 5. & 6. Billuart tom. 3. dissent. 2. de Euch. art. 1. §. 1. pag. 294. Chignoli part. 3. tom. 8. q. 5. prop. 5. pag. 81. & alii.

Ex §. 10. ad 18.

I. Conclusio: Eucharistia non est nisi unum species Sacramentum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 73. art. 2. aliquo quos citat Castel in 4. dist. 8. q. 3. & innumeris recentiores.

II. Eucharistia Sacramentum specialiter tria significat, nempe passionem Christi, gratiam reficientem, & futuram gloriam. Vid. D. Thomas 3. p. q. 73. art. 4. & alii. passim.

III. Solus panis triticœus, & vinum de vite est materia Sacramenti Eucharistiae. Vid. D. Thomas 3. part. q. 74. art. 3. & alii apud Castel in 4. dist. 11. quest. 1. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. dissent. 2. cap. 2. speculat. 1. pag. 100. Gotti tract. 7. q. 1. dub. 6. §. 1. & 2. Berti lib. 33. cap. 6. Tournely, Collet, Ledruin, alii.

IV. In Ecclesia latina necessarius est panis azymus
ad

ad licite conficiendum Eucharistiae Sacramentum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 74. art. 3. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 11. q. 7. Gott tract. 7. quest. 1. dub. 5. §. 3. num. 13. Berti lib. 33. cap. 4. Ledruin tom. 1. lib. 4. q. 5. cap. 3. Michaël à S. Josepho in Bibliographia critica tom. 2. pag. 502. verbo *Humbertus*.

V. Pane fermentato etiam valide conficitur Eucharistia. Vid. D. Thomas 3. p. q. 74. art. 4. Juenin tom. 2. dissert. 4. q. 2. cap. 1. art. 4. §. 2. pag. 18. aliquie supra citatis.

VI. Vinum de vite est altera pars materiae Sacra-
menti Eucharistiae. Vid. D. Thomas 3. p. q. 74. art. 5. Juenin loco supra citato cap. 2. art. 1. §. 1. & sequenti
pag. 34. & plurimi alii.

VI. Parum aquæ admiscendum est vino ad confi-
ciendum Eucharistiae Sacramentum. Vid. D. Thomas
3. p. q. 74. art. 6. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 20.
diss. 2. cap. 2. speculat. 1. pag. 206. Salmant. Scholast.
tom. 11. tract. 23. disput. 4. dub. 3. §. 1. num. 42. &
seqq. à pag. 611. Juenin ibid. art. 2. §. 1. pag. 39. Got-
ti tract. 7. q. 1. dub. 7. §. 1. Berti lib. 33. cap. 6. prop.
2. Selvagius tom. 3. antiquit. Christ. lib. 3. cap. 8. §. 4.
n. 9. & seqq.

VIII. Admisiō aquæ cum vino non est necessaria
necessitate Sacramenti, sed solum necessitate præcepti
Ecclesiastici. Vid. D. Thomas 3. p. q. 74. art. 7. aliquie
apud Castel in 4. dist. 11. q. 9. Juenin art. 3. §. 3. pag.
47. Salmant. Scholast. tom. 11. pag. 114. Gotti dub. 7.
§. 3. Berti cap. 6. propôsit. 3. & plurimi alii.

IX. Probabilius est aquam vino infusam prius in vi-
num converti, & non immediate in sanguinem Christi.
Vid. D. Thomas 3. p. q. 74. art. 8. aliquie apud Ca-
stel in 4. dist. 11. q. 2. Contenson dissert. 2. cap. 2.
specul. 1. q. 1. pag. 108. Salmanticenses Scholastici tom.
11. tract. 23. disput. 4. dub. 4. §. 1. & seqq. à pag. 619.
Ferrer tom. 4. disput. 3. dub. 2. pag. 355. a num. 731.
Goto

Gotti q. 1. dub. 8. Billuart dissert. 3. art. 4. & alii
contra recentiores, quos inter videri potest Antonius
Josephus Rodriguez Cisterciensis tom. 3. novi aspectus
in prolog. prope finem, & in epist. apologet. paradoxæ
4. §. 24. pag. 114. à num. 190. usque ad 205.

X. Symbola panis & vini optime indicant Christum
re vera esse in Eucharistia. Vid. D. Thomas 3. p. q. 74.
art. 1. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. dissert. 2. cap.
2. speculat. 1. pag. 100. Natalis Alexander hic, alii.

Ex §. 19. ad 25.

I. Conclusio : Forma Consecrationis panis constat
his solis verbis : *Hoc est corpus meum*. Vid. D. Thomas
3. p. q. 78. art. 2. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 8.
q. 7. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. dissert. 2. cap.
2. speculat. 2. pag. 115. Gotti tract. 7. q. 2. dub. 2.
Ledruin tom. 1. lib. 4. q. 3. cap. 2. §. 3. pag. 371. To-
urnely, Berti, Billuart, alii.

II. Benedictio panis à Christo peracta fuit consecra-
toria. Vid. D. Thomas 3. p. q. 78. art. 1. Bellarminus
lib. 4. cap. 8. Joannes à Sancto Thoma tom. 1. appro-
bat. doct. D. Thomas disput. 2. art. 2. ad 8. proposit.
pag. 166. & tom. ultim. disput. 29. de Eucharist. Capi-
succhius controv. 2. pag. 167. Du-Hamel cap. 4. n. 3.
de Rubeis dissert. 27. art. 3. pag. 269. & Antonius
Reginaldus in vindicis Catechismi Romani, appositis
supplemento historiae Ecclesiastice Natalis Alexandri,
edito Bassani anno 1778. à pag. 137. usque ad 175. Con-
trarium tenent alii cum Berti tom. 4. lib. 33. cap. 7.
proposit. 1. pag. 65.

III. Licet ab omnibus pene Catholicis admittatur
Christum consecrasse panem his verbis: *Hoc est enim
corpus meum*; non tamen est fide certum. Vid. Gott
tract. 7. q. 2. dub. 1. §. 2. Berti lib. 33. cap. 7. prop. 2.
Benedict. XIV. lib. 1. de fest. Domini cap. 6. num. 40.
& alii.

IV. Liturgicæ preces, & quæcumque verba dicuntur præter ista: *Hoc est corpus meum*; ad essentiam consecrationis panis non pertinent. Vid. Gonet tom. 5. tract. 4. disput. 7. art. 1. Gotti q. 2. dub. 2. §. 2. n. 6. Berti lib. 33. cap. 7. prop. 3. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 8. q. 8.

V. Probabilius est sola ista verba: *Hic est sanguis meus*, vel *hic est calix sanguinis mei*, esse simpliciter necessaria ad consecrationem vini. Vid. Joannes à Sancto Thoma tom. 1. pag. 176. §. Sexta, & tom. ultimo ad q. 78. art. 3. disput. 29. pag. 259. Contenson tom. 4. lib. 11. p. 2. diss. 2. cap. 2. specul. 2. q. 2. pag. 121. Juenin tom. 2. dissert. 4. q. 3. cap. 3. pag. 70. Ledruin tom. 1. lib. 4. q. 3. §. 1. cap. 3. pag. 375. Collet tom. 5. part. 1. de Euch. cap. 4. art. 3. concl. 1. pag. 430. Gotti q. 2. dub. 3. §. 2. n. 4. Berti, lib. 33. cap. 7. prop. 4. Billuart dissert. 5. art. 3. §. 2. pag. 317. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 8. quæst. 9. Contrarium tenent Salmantenses Scholastici tom. 11. tract. 23. disput. 9. dub. 3. §. 2. num. 22. pag. 864. Ferrer tom. 4. tract. 7. disput. 3. dub. 4. pag. 368. Madalena tom. 2. Tyrocinii tract. 3. quæst. 1. art. 9. num. 455. pag. 265. & plurimi alii.

VI. Christus pro omnibus sanguinem fudit. Vid. Theologi à Castello citati in 1. dist. 46. q. 5. & interpres Divi Thomæ in 1. p. q. 10. art. 6. quærentes an Deus velit omnes homines salvos fieri; Contenson tom. 1. lib. 2. diss. 3. cap. 1. speculat. 3. pag. 144. & tom. 2. lib. 7. dissert. 6. q. 5. pag. 359. Scirry tom. 1. tract. de variis humanae naturæ statibus disput. 4. praelect. 8. & seq. à pag. 462. usque ad 486. Graveson tom. 1. de Myster. Christi dissert. 16. pag. 250. Gotti tom. 1. tract. 5. q. 2. dub. 2. §. 4. num. 26. pag. 193. Tourneley tom. 1. q. 17. de voluntate Dei art. 10. conclusione 2. à pag. 493. usque ad 544. Palancus tom. 2. de Deo disput. 6. quæst. 11. num. 27. pag. 321. Perri-

mez-

mezzi part. 3. dissert. 194. pag. 357. Berti tom. 2. lib. 17. cap. 3. in fine pag. 96. & cap. 4. pag. 97.

VII. Oculus corporeus divinitus videre potest Christi corpus existens in Eucharistia. Vid. D. Thomas 3. p. q. 76. art. 7. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 10. q. 4. & 5. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. diss. 2. cap. 2. speculat. 3. q. 5. pag. 134. Salmantenses Scholastici tom. 11. tract. 23. disput. 6. dub. 6. §. 1. n. 68. pag. 745. Madalena tom. 2. Tyrocinii tract. 3. q. 1. art. 8. n. 447. pag. 262. aliquie ab ipsis citati.

Ex §. 26. ad 36.

I. Conclusio: In Eucharistia Sacramento est vere, ac realiter Christi corpus natum ex Maria Virgine. Vid. D. Thomas 3. p. q. 75. art. 1. Gonet, Contenson, Juenin, Boucet, Ledruin, Tournely, Gotti, Berti, & alii pene innumerari.

II. In Sacramento Eucharistiae post consecrationem nulla remanet substantia panis, & vini. Vid. D. Thomas 3. p. q. 75. art. 2. Gotti q. 3. dub. 2. §. 2. n. 11. Berti lib. 33. cap. 10. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 12. q. 1.

III. Substantia panis & vini per consecrationem non anihilatur, sed in verum corpus, & sanguinem Christi convertitur. Vid. D. Thomas 3. p. q. 75. art. 3. aliquie apud Castel in 4. dist. 11. q. 3.

IV. Veritas fidei Eucharistiae includitur in primo, & nono articulo Symboli. Videatur Marchantius in horto Pastorum.

V. Nedium ossa, nervi, & caro Christi continentur physice, ac realiter in Eucharistia; sed etiam sanguis, & quidquid ad veram corporis rationem pertinet. Vid. D. Thomas 3. part. quæst. 76. art. 1. Gotti tract. 7. quæst. 3. dub. 3. §. 1. pag. 329. aliquie sexcenti.

VI. Quamvis ex vi verborum consecrationis panis, solum Christi corpus, & ex vi verborum consecrationis

vini solus Christi sanguis ponatur in Eucharistia; sub utraque tamen specie, corpus & sanguis, anima & divinitas Christi reperiuntur. Vid. D. Thomas 3. part. q. 75. art. 6. Gonet tom. 5. tract. 4. disp. 5. art. 1. & alii quos citat Castel in 4. dist. 10. q. 9.

VII. In nullo casu, nec ex dispensatione Summi Pontificis consecrari licite potest panis sine vino, vel è converso. Vid. D. Thomas 3. part. q. 74 art. 1. Gonet tom. 5. tract. 4. disp. 3. art. 6. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. dissert. 2. cap. 2. & alii quos citat Castel in 4. dist. 11. q. 6. & 8.

VIII. Totum Christi corpus, & totus ejus sanguis existit in qualibet hostia, & in qualibet hostiæ parte. Vid. D. Thomas 3. p. q. 76. art. 3. Gonet tom. 5. tract. 4. disput. 5. art. 2. & alii quos citat Castel in 4. dist. 10. q. 11. Gotti tract. 7. q. 3. dub. 3. §. 1. & 2. aliique recentiores.

Ex §. 37. ad 49.

I. Conclusio: Post consecrationem panis, & vini nulla eorum substantia manet, sed sola accidentia sine subiecto. Vid. D. Thomas 3. part. q. 75. art. 2. aliique supra cit. concl. 2. præcedenti.

II. Species panis, & vini quæ manent post consecrationem, sunt accidentia absoluta, à substantia omnino distincta. Vid. supra 9. concl. ex §. 1. ad 9.

III. Substantia panis, & vini post consecrationem non anhilatur, sed in verum corpus, & sanguinem Christi convertitur. Videatur supra conclus. 3. præcedenti.

IV. Conversio panis, & vini in corpus, & sanguinem Christi, recte transubstantatio dicitur, quid vocabulum merito adhibuit Synodus Lateranensis. Vid. Berti lib. 33. cap. 10. Billuart tom. 3. tract. de Eucharistia dissert. 1. art. 5. pag. 286. Ruprecht not. hist. in universum jus Canonicum tom. 1. tit. 1. cap. unico. §. 6. quæstione polemica pag. 61.

V. Transubstantatio est actio proprie dicta, & mutatione dexteræ Excelsi, per quam corpus Christi vere producitur, non quidem absolute, & simpliciter, sed speciali ac mirabil modo, nimirum ex conversione substantiae panis, & vini in ipsum corpus, & sanguinem Christi. Vid. D. Thom. 3. p. q. 75. art. 4. Madalena tom. 2. tract. 3. q. 1. art. 6. n. 421. pag. 251. Billuart tract. de Euch. dissert. 1. art. 7. pag. 292. Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 23. disp. 5. dub. 2. §. 1. & seq. à pag. 672. Contenson, Gonet, & alii.

VI. Transubstantatio non fit per adductionem corporis Christi, sed per veram productionem ex substantia panis, & vini in ipsum conversa. Vid. supra citati conclus. præcedenti, aliique quos citat Castel in 4. dist. 10. q. 10.

VII. Christi corpus non est in Eucharistia sicut in loco. Vid. D. Thomas 3. part. q. 76. art. 5. Gotti q. 3. dub. 3. §. 3. num. 22.

VIII. Repugnat idem numero corpus simul existere localiter, seu ut schola loquitur, circumscriptio in duobus locis. Vid. Interpretes D. Thomæ 3. p. q. 75. art. 1. & lib. 4. Physicorum. Salmanticenses tom. 11. tract. 23. disp. 6. dub. 8. §. 1. pag. 759. aliique quos citat Castel in 4. dist. 10. quæst. 12.

IX. Accidentia panis, & vini post consecrationem existunt in Eucharistia sine subiecto substantiali. Vid. D. Thomas 3. p. q. 75. art. 2. & quæst. 77. art. 1. aliique supra citati maxime conclusione 9. ex §. 1. ad 9. & conclusione 2. ex §. 26.

X. Sacramentum Eucharistia confert gratiam aliosque uberrimos fructus digne sumentibus. Vid. D. Thomas 3. part. quæst. 79. art. 1. Ferrer tom. 4. tract. 7. disput. 3. dub. 5. pag. 377. Contenson, Concina, Colletus, & alii.

Ex §. 50. ad 59.

I. Conclusio: Effectus Sacramenti Eucharistiae non est remissio peccati mortalis, nisi per accidens. Vid. D. Thomas 3. p. q. 79. art. 3. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. dissert. 3. cap. 2. speculat. 2. aliquie quo sitat Castel in 4. dist. 9. q. 5. Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 22. disput. 4. dub. 7. §. 2. n. 112. pag. 259. & infra pag. 888.

II. Sacramentum Eucharistiae, quo ad realem sumptionem, non est necessarium necessitate medii ad salutem. Vid. D. Thomas 3. p. q. 73. art. 3. Concina tom. 8. lib. 3. dissert. 1. cap. 9. Berti lib. 33. cap. 14.

III. Eucharistiae Sacramento peccata venialia remittuntur. Vid. D. Thomas 3. p. q. 79. art. 4.

IV. Per Eucharistiae Sacramentum preservatur homo à peccatis futuris, & gloriam adipiscitur. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 79. art. 2. & 6.

V. Recte assignantur à Catechismo diversi modi sumendi corpus Christi in Eucharistiae. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 80. art. 1. Salmanticenses, aliquie ibidem.

VI. Eucharistia ut est Sacramentum non prodest ex opere operato nisi eam digne actu sumentibus. Vid. D. Thomas 3. part. quest. 79. art. 7. Theophilus Raynaudus tom. 6. in fine tract. de communione pro mortuis pag. 335. à num. 8. ubi moderatior est quam in alio quodam opusculo confutato à Capisuccchio contro. 4. pag. 225. Salmanticenses Scholast. tom. 11. tract. 23. disput. 10. dub. 5. §. unic. n. 67. pag. 921. Cunillati tom. 2. tract. 14. cap. 3. §. 7. in fine pag. 99. Cunillati tom. 2. dissert. 4. quest. 7. cap. 1. art. 4. pag. 270.

VII. Ad licitam Eucharistiae sumptionem requiritur status gratiae saltem prudenter existimatus: unde non sufficit sola fides, nec attrito cognita ut talis. Vid. Div.

Div. Thomas 3. p. q. 79. art. 3. Concina tom. 8. lib. 3. cap. 11. num. 3. Berti lib. 33. cap. 14. §. 4.

VIII. Nendum Sacerdotes celebraturi, sed etiam laici, ante Eucharistiae sumptionem præmittere debent confessionem Sacramentalem, si existunt in peccato lethali. Vid. Franciscus Sylvius in 3. p. q. 80. art. 4. q. 1. pag. 342. Concina tom. 8. lib. 3. cap. 10. pag. 332. Madalena tom. 2. Tyrocinii tract. 3. q. 2. art. 4. n. 504. pag. 289. & alii super thesim 38. damnatam ab Alessandro VII.

IX. Præter statum gratiae requiritur jejunium naturale ad Eucharistiae sumptionem, nisi sumatur per modum viatici. Vid. D. Thomas 3. part. q. 80. art. 8. Gotti tract. 7. q. 4. dub. 5. §. 2. num. 11. Berti lib. 33. cap. 17. §. 1.

X. Consulendi sunt conjuges, ut saltem nocte præcedente communionem se abstineant à petitione debiti conjugalis. Vid. D. Thomas 3. p. q. 80. art. 6. S. Franciscus Salesius in Philothea part. 2. cap. 20. Juenin de Sacrament. dissent. 4. q. 7. cap. 1. art. 2. §. 2. Collet in continuat. Tournelii tract. de Eucharistia part. 1. cap. 6. art. 2. concl. 3. Berti lib. 33. cap. 17. §. 2. Concina tom. 8. lib. 3. de Eucharistia diss. 1. cap. 11. §. 3. n. 21. & tom. 10. lib. 2. de Matrimonio diss. 4. cap. 8. n. 2. Clericus decisi. 38. n. 15. de Matrimonio.

XI. Per voluntariam distractionem in Eucharistiae sumptione tollitur spiritualis dulcedo, non vero augmentum gratiae. Vid. Concina tom. 8. lib. 3. dissert. 1. cap. 11. §. 2. Cuniliati tom. 2. trac. 14. cap. 3. §. 7.

XII. Singuli fideles tenentur Eucharistiam sumere in articulo mortis ex præcepto divino, & saltem semel in anno ex præcepto Ecclesiastico. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 80. art. 11. aliquie apud Castel in 4. dist. 12. q. 10. Gotti q. 4. dub. 8. §. 2. Berti lib. 33. cap. 14. thesi 4.

XIII. Laudanda est consuetudo Regnorum, in quibus

bus conceditur sotibus capite plectendis Eucharistia sacramentum, paucis diebus ante supplicium. Vid. Benedictus XIV. tract. de Sacrifici. Missa lib. 1. cap. 20. num. 6. Sotus in 4. dist. 12. q. 1. art. 2. Perrimezzi part. 8. dissert. 421. pag. 150. Gotti q. 4. dub. 3. §. 2. n. 7. Berti lib. 33. cap. 16. pag. 306. Cuniliati tom. 2. tract. 14. cap. 3. §. 6. num. 17. pag. 94.

XIV. Praeceptum Ecclesiae non adimpleretur per communionem sacrilegam. Vid. Berti lib. 33. cap. 14. thesi 6. Concina & alii in thesim 55. damnata ab Innocentio XI.

Ex §. 60. ad 68.

I. Conclusio: Frequens communionis usus consuendum est fidelibus recte dispositis. Videantur Auctores infra citandi conclusione sequenti.

II. Quotidiana communio non est indistincte consuenda laicis, licet in gratia existentibus, sed solum valde perfectis, juxta prudentiam Confessarii. Vid. Div. Thomas 3. p. q. 80. art. 10. aliquie à Castello citati in 4. dist. 12. q. 11. Contenson tom. 4. lib. 11. part. 2. dissert. 4. cap. 2. à pag. 219. usque ad 249. & ex recentioribus, Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 23. disput. 11. dub. 7. §. 1. & sequent. à pag. 959. Concina tom. 8. lib. 3. diss. 1. cap. 12. Berti lib. 33. cap. 17. §. 5. & in scholio. pag. 110. Collectus tom. 5. part. 1. cap. 7. art. 2. sect. 3. concl. 3. & 4. pag. 555. Ferraris, & alii passim, ferentes decretum Sacrae Congregationis Cardinalium ab Innocentio XI. approbatum anno 1679. & qui scripsierunt in thesim 56. damnata ab ipso Summo Pontifice.

III. Licet olim frequenter fuerit Eucharistia sumptio, nunc tamen justissime variata est disciplina Ecclesiae. Vid. Selvagius tom. 2. lib. 2. part. 2. cap. 3. §. 4. Benedict. XIV. lib. 7. de Synodo cap. 12. à num. 6.

IV. Licet olim pueris ante usum rationis tribueretur

tur Eucharistia sacramentum; nunc temporis eis aliisque omnino amentibus est denegandum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 80. art. 9. Gotti q. 4. dub. 2. §. 2. Benedict. XIV. lib. 7. de Synodo cap. 12. Vid. Selvagius loco supra citato §. 5.

V. Insanis, vel amentibus, qui aliquando habuerant dilucida intervalla, & pie vixerant, conferri potest Eucharistia sacramentum, ac etiam energumenis, si nullum irreverentiae periculum timeatur. Vid. Gotti q. 4. dub. 3. §. 1. Berti lib. 33. cap. 16. Clericatus, & alii.

VI. Ecclesia prudentissime interdixit laicos usum calicis. Vid. D. Thomas 3. part. q. 80. art. 2. Gonetus tom. 5. tract. 4. disp. 9. art. 3. Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 23. disput. 11. dub. 6. §. 1. & 2. aliquie apud Castel in 4. dist. 9. q. 7. ex recentioribus Concina, Gotti, Berti, Billuart, Tournely, & alii.

VII. Sacerdos communicans sub utraque specie non majorem gratiam capit ex opere operato, quam laici sub una tantum specie communicantes. Vid. D. Thomas 3. p. q. 80. art. 12. aliquie apud Castel in 4. distinct. 9. q. 6. Gotti q. 4. dub. 7. §. 3. Billuart diss. 6. art. 2. §. 2. Madalena tom. 2. tract. 3. quest. 2. art. 2. num. 489. pag. 281. Berti lib. 33. cap. 15. proposit. 5. Colletus tom. 5. cap. 7. art. 2. sect. 4. & alii supra citati: Contrarium tenent Vasquez, Lugo & alii, quos citant, & sequuntur Salmanticenses Scholastici tom. 11. tract. 23. disput. 10. dub. 4. §. 1. num. 52. pag. 912.

VIII. Solus Sacerdos potest confidere Eucharistiam. Vid. D. Thomas 3. p. q. 82. art. 1. Gotti quest. 4. dub. 1. §. 1.

IX. Sacerdos quamvis pravus, hereticus, excommunicatus, & degradatus, valide confidere potest Eucharistia sacramentum. Vid. D. Thomas 3. p. q. 82. art. 5. 7. & 8. aliquie quos citat Castel in 4. dist. 13. quest. 1. & plurimi recentiores.

Tom. II.

Aaa

X.